

سنگ های صفراوی

درمان سنگ های صفراوی

کیسه های صفراوی در صورتی درمان می شوند که علامت داشته باشند. بعضی اوقات ممکن است پزشکتان صرفاً بخواهد وضعیت شما را به طور مداوم تحت نظر قرار دهد. سایر انواع درمان شامل دارو درمانی، ERCP و اسفنکترتومی و جراحی است. دارو درمانی: ممکن است به صورت خوراکی برای از بین بردن بعضی از انواع سنگ های کوچک داده شود. اما برای دارو درمانی وقت لازم است و ممکن است بعد از قطع دارو مجدداً ایجاد شوند. درمان دارویی برای افرادی که نمی توانند جراحی شوند بیشتر فایده خواهد داشت. ERCP و اسفنکترتومی برای تخلیه سنگ های مجاری صفراوی ممکن است به تنهایی انجام شده یا بعد از آن، عمل جراحی برای برداشتن کیسه صفا انجام شود.

جراحی: اغلب برای برداشتن سنگ های صفراوی و کیسه صفا انجام می شود. یک روش برای سنگ علامت دار کیسه صفا، عمل جراحی باز است و چنانچه توسط جراح متخصص انجام شود بی خطر و مؤثر است.

برداشتن کیسه صفا از طریق لاپاراسکوپی

با ایجاد چند سوراخ کوچک بر روی پوست برای مشخص کردن و برداشتن کیسه صفا انجام می شود. با این روش معمولاً سنگ های مجاری صفراوی را نمی توان تخلیه کرد. درد و زمان بستری بعد از عمل در این روش کمتر است.

جراحی باز کیسه صفا: شامل یک برش بزرگتر برای برداشتن کیسه صفا و همچنین برای برداشتن سنگ های داخل مجاری صفراوی بوده و مؤثرتر است.

برای کم کردن خطر ابتلا به سنگ های صفراوی نکات زیر را رعایت کنید:

- از خوردن غذاهای چرب و حاوی کلسترول زیاد پرهیزید.
- وزن ایده ال داشته باشید، چاقی مضر است.

✳️ تحرک کافی داشته باشید.

✳️ در صورتی که از قرص های خوراکی پیشگیری از بارداری استفاده می کنید، معاینات دوره ای و آزمایشات توصیه شده را پیگیری نمایید.

✳️ سبزیجات و میوه جات بیشتری میل کنید.

✳️ از استعمال الکل و دخانیات پرهیز کنید.

حاملگی بیش از دو بار ممنوعیت دارد.

چنانچه سنگ های صفراوی از بین بروند یا از مجاری

برداشته شوند، آیا قادر به جلوگیری از برگشت آنها می باشیم؟

به وسیله مصرف غذای کم چربی، می توان از برگشت سنگ های صفراوی جلوگیری کرد. این بدین معناست که خود را در مصرف گوشت و محصولات لبنی پر چربی و روغن های گیاهی محدود کنید. همچنین برچسب روی غذاهای آماده را بخوانید تا از کم چرب بودن آنها مطمئن شوید.

از ایجاد چاقی و بالا رفتن چربی های خون با انجام فعالیت های فیزیکی مستمر و پرهیز غذایی لازم جلوگیری نمایید و از مصرف داروهایی که ممکن است به ایجاد سنگ کمک نمایند خودداری گردد.

سنگ های صفراوی چگونه تشکیل می شوند؟

کیسه صفرا، صفرا را ذخیره می کند (مابعی که توسط کبد ساخته می شود). مجاری صفراوی، صفرا را به روده کوچک حمل می کنند، جایی که صفرا به هضم چربی ها کمک می کند. اگر مواد شیمیایی که صفرا را می سازند نامتعادل شوند، سنگ های صفراوی می توانند شکل بگیرند.

وقتی سنگ ها در کیسه صفرا بمانند ممکن است شخص، علامت دار شود یا بی علامت بماند. اگر سنگ ها به طرف خارج کیسه صفرا حرکت کنند معمولاً باعث درد یا عفونت می شوند.

چه کسی دچار سنگ های صفراوی می شود؟

هر کسی می تواند سنگ صفراوی داشته باشد. اما در بعضی افراد احتمال ابتلا بیشتر است، که شامل افراد زیر می شوند:

❖ خانم ها به خصوص آنهایی که حامله شده اند و خانم های چندزا که زایمان های مکرر داشته اند.

❖ فامیل درجه اول مبتلایان به سنگ های صفراوی.

❖ افرادی که اضافه وزن دارند (افراد چاق).

❖ افرادی که اضافه وزن خود را سریع کم می کنند.

❖ خانم هایی که قرص ضد حاملگی استروژن دار مصرف می کنند.

❖ خانم هایی که درمان هورمونی جانشینی دریافت می کنند.

❖ افرادی که از مواد با کالری زیاد، خصوصاً غذاهای پرچرب استفاده می کنند.

❖ افرادی که چربی از نوع تری گلیسیرید در آنها افزایش پیدا کرده است.

❖ افراد مسن

❖ افراد خانه نشین (بی حرکت)

❖ مصرف کنندگان بعضی داروها مثل کلوفیرات و بعضی آنتی بیوتیک ها مثل سفتراکسون

❖ مبتلایان به بیماری های کبدی

❖ مبتلایان به دیابت (بیماری قند)

❖ استعمال دخانیات، خطر ابتلا به سنگ صفراوی را بیشتر می کند.

شکایات شایع

سنگ های صفراوی گاهی بدون علامت هستند و گاهی با درد خفیف تا ناتوان کننده تظاهر می کنند.

علائم شامل موارد زیر می باشد:

❖ درد خفیف تا شدید در بالای شکم

❖ درد معمولاً شدید و طولانی بوده و اغلب برای تسکین آن نیاز به تزریق مسکن وجود دارد.

❖ تب و لرز، تهوع و یا استفراغ

❖ دردهای شدید بالای شکم که انتشار به پشت داشته و به مدت

بیش از ۳۰ دقیقه طول می کشند و اغلب برای تسکین نیاز به

تزریق مسکن دارند. معمولاً در اثر جابجایی سنگ های

صفراوی ایجاد می شوند و در این موارد باید احتمال سنگ های

صفراوی مطرح و در صورت وجود درمان شوند.

❖ هپاتیت یا یرقان (مشکل کبدی که پوست را زرد می کند).

❖ دردهای ناشی از سوء هاضمه یا زخم های معده و اثنی عشر را

نباید با درد ناشی از سنگ صفراوی اشتباه کرد. این دردها

خفیف تر بوده و با غذا رابطه داشته و معمولاً به آنتی اسید پاسخ

می دهند.

❖ در موارد بسیاری سنگ صفراوی علامتی ایجاد نمی کند و به

طور اتفاقی در سونوگرافی یافت می شود. در این موارد سنگ

خطری برای بیمار نداشته و نیاز به درمان خاصی ندارد.

ارزیابی علائم

سنگ صفراوی ممکن است در رادیوگرافی با اشعه ایکس که برای منظور دیگری انجام شده کشف شود یا این که علائم شما، پزشکتان را مشکوک به وجود سنگ صفراوی کند. پزشک شما ممکن است این سؤالات را از شما پرسد:

❖ آیا علائم با خواب، گرسنگی و غذا خوردن ارتباط دارند؟

❖ آیا دچار خارش و یرقان به صورت گذرا شده اید؟

❖ انتشار درد شکم به کدام ناحیه بدن است؟

❖ علائم چگونه شروع شده است؟

❖ آیا دارویی مصرف می کنید؟

❖ علائم بیماری از چه زمانی شروع شده است؟

❖ آیا سابقه بیماری قبلی داشته اید؟

ارزیابی شما

اولتراسوند: امواج صوتی برای ایجاد تصاویری از کیسه صفرا و مجاری آن به کار می رود.

۸ ساعت قبل از سونوگرافی شکم، نباید غذا میل شود. در حالت ناشتا صفرا در کیسه صفرا تجمع یافته و سبب اتساع آن می شود و در این شرایط دیدن سنگ و یا مواد دیگر راحت تر صورت می گیرد.

اشعه ایکس: ممکن است جهت گرفتن تصویر از کیسه صفرا و مجاری به کار برده شود.

ERCO: روشی است که با اندوسکوپ های مخصوصی انجام شده و بعد از تزریق ماده حاجب از مجاری صفراوی عکسبرداری می شود. این وسیله می تواند سنگ و سایر علل انسداد در مجاری صفراوی را مشخص کند.

سایر آزمایشات: از قبیل عکس سینه، آزمایشات سرمی و الکتروکاردیوگرافی ممکن است برای رد سایر مسایل احتمالی انجام شوند.

